

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr 20 (2347) 2005 m. spalio mėn. 12 d.

Eina 49-tus metus

Melbourne

Barboros Žagarietės oficialus bylos paskelbimas Šiaulių katedroje

Vatikano Šventųjų ir palaimintųjų skelbimo kongregacijos Prefektą 2000-aisiais metais Šv.Tėvas Jonas Paulius II paragino surinkti medžiagą apie XX a. tikėjimo liudytojus kankinius. Šia proga susidomėta ne tik minėto amžiaus švento gyvenimo krikščionimis, bet ir tais, apie kuriuos tarp mūsų krašto žmonių jau keli šimtmečiai plinta pasakojimai iš lūpų į lūpas ir yra išlikę rašytų dokumentų. Viena iš tokių - **Barbora Umiastauskaitė**, vadinama **Žagariete**, kurią toliau vadinsime **Barbora Žagariete**. Jos vardas kildinamas pagal dabartinės Šiaulių vyskupijos parapijos **Žagarė** pavadinimą. 1999.12.26 d., 276 Žagarės parapijos bendruomenės nariai kreipėsi į Šiaulių vyskupą tokiu raštu: „Mes, Žagarės parapijiečiai, prašome Jūsų pagalbos pasirūpinti, kad mūsų Barbora būtų paskelbta palaimintąja, nes per jos užtarimą mes, žagaričiai, patyrėme daug nuostabių pagalbos: stebuklų, išgyjimų, tikėjimo sustiprinimų“. Šios tik dvidešimt metų tegyvenusios mergaitės (1628-1648 m.) daugelis gyvenimo ir jos palaikų sovietmečio sąlygomis dingimo priežasčių nežinoma. Štai dėl kokių priežasčių Šiaulių vyskupija, 2005.05.13 (prot.N.2644-1/04) gavusi iš Vatikano oficialų **leidimą** nutarė pradėti **BARBOROS ŽAGARIETĖS** beatifikacijos bylą:

1. Nenutrūkstantis jau daugiau nei pustrėčio šimtmečio trukę atsiliepiamai daugelio Bažnyčios hierarchų ir įžymių pasauliečių apie jos užtarimą įvykusius pagijimus, apie jos pamaldų norą tapti vienuole ir jos tragišką mirtį ginant skastybę. Barboros negendančio kūno istorines

kun.Kazimieras AMBRASAS SJ

aplinkybes ir prie to kūno patirtus stebuklus pirmasis 1755 m. pagarsino vyskupas Antanas Tiškevičius savo lotyniškoje „Relationes status diocesis in Magno Ducatu Lituania. (Vol. I. Dioceses Vilnensis et Samogitiae: Roma. Lietuvių katalikų mokslo akademija, 1971, p.366-368, Serija: Fontes historiae Lituaniae)“. Šiuo dokumentu domėjosi, suredagavo ir jį 1971 m. išspausdino Romoje gyvenęs ir Gregorianumo un-te dirbęs lietuvis prof. Paulius Rabikauskas SJ. Apie Barborą Žagarietę rašė vysk. Motiejus Valančius, kunigai - J. Tumas-Vaižgantas, P.Veblaitis, J.Totoraitis, įžymus mūsų istorikas Zenonas Ivinskis, Romualdos Vaitkienės palankus atsiliepiamas apie Barborą monografijoje **Žagarė, Vilnius, 1998, p.151-153 ir kt.** Taip pat daug kitų autorių, sakysime, slapyvardžiu pasirašiusi Vaidilute (Nijolė Cicėnaitė, sesuo Tercizija) sovietmečiu yra parašiusi ne tik trumpą studiją apie Barborą Žagarietę, bet ir poemą „**Mergelė iš Žagarės**“.

Nemaža kitų asmenų, - žurnalistų, kunigų, poetų, pasauliečių - net asmeniškai klausinėja, skambina telefonu ir teiraujasi apie šią šventumo garsu apsuptą asmenybę. Šia tema teberašoma įvairiuose leidiniuose.

2. Barboros asmenybė ir jos įvairiomis formomis pasireiškiančiu šventumo garsu anksčiau ir mūsų dienomis tebesidomi mokslininkai. Štai po II pasaulinio karo pirmasis Barbor¹ savo disertacijoje **Marijos garbinimas Lietuvoje** paminėjo kun.Juozas Vaišnora MIC. Ne kartą tiek apie Barboros šventumo garsą, atsispindintį maldose, giesmėse, litanijose, tiek ir kituose muzikos kūriniuose yra rašęs dr.Alfonsas

Motuzas. Šią temą bakalauro darbuose yra nagrinėjęs Kauno tarpdiecezinės kunigų seminarijos Teologijos fakulteto diplomantas, dabartinis Kauno m. dekanas, Raudondvario klebonas **kun.Augustinas Paulauskas** **Nepaskelbta lietuvių tautos šventoji, Kaunas, 1993; E.Matulytė - Žagarietės šventumo opinija ir garbinimas Žemalyje, Kretinga, 1998; E.Karoblytė - Barbora Žagarietės užtarimu patirtos Dievo malonės, Kaunas, 2001.** Visuose minėtuose mokslo darbuose vieningai laikomasi bendros išvados - Barbora verta altoriaus garbės. Yra žinių, kad ateityje dar vienas Kauno kunigų seminarijos auklėtinis ketina rašyti darbą apie Barborą Žagarietę.

3. Daugiau nei dvidešimt metų tyrinėjęs Lietuvos katalikiškosios kultūros apeiginius papročius, maldas, giesmes, litanijas, muziką ir tiesiogiai šiose pamaldose dalyvavęs dr.Alfonsas Motuzas pastebėjęs ypatingą vyresniosios kartos tikėjimą Barboros Žagarietės šventumu. Šį pamaldumą, remdamasis Lietuvos ir Latvijos Katalikų Bažnyčios istorine analize, mokslininko supratimu, yra suformavę latvių ir lietuvių jėzuitai, kurių pozityvią veiklą šiuo požiūriu mokslininkas, taikydamas analitinį metodą, nurodo nemažą įtikinamą istorinių veiksmų ir nustato, kad šio pamaldumo tradicija virtusi visuotiniu šventumo pripažinimu. Dr.A.Motuzo tyrimai praturtina Lietuvos Bažnyčios kultūros istoriją, etnologiją ir etnomuzikos mokslus ir, tuo pačiu, yra rimtas argumentas laikyti Barborą Žagarietę tinkama kandidatė altoriaus garbei, nes, šio mokslininko supraciu, Barboros Žagarietės visuotinis pripažinimas yra XVII-XX a. Lietuvos Katalikų Bažnyčios ir liaudies pamaldumo kultūros dalis.

4. Kaip rašo dr.A.Motuzas ir kiti autoriai, Barbora žuvo 1648 m., trokšdama išsaugoti skaitumą ir gelbėdamasi nuo tėvo agresijos. Ji tada buvo tik dvidešimt metų. Iš pradžių kūnas buvo palaidotas Butlerių dvaro rūsyje Žvelgaičių kaime. Vėliau perkeltas į bendras kapines, o iš ten - į Žagarės senosios bažnyčios rūšį. Po to vyko 1655-1660 m. karas, siautė badas ir maras. Tie įvykiai pasiekė ir Žagarę. Per septintąsias Barboros mirties metines, t.y. 1655 m., švedams įsiveržus į Lietuvą, Žagarės miestelis buvo sudegintas.

„Iš požemių į šventorių ištraukti karstai buvo sukrauti į krūvą ir sudeginti. Po gaisro pelenuose buvo rasta Barboros kūnas, šiek tiek pajudęs nuo ugnies, bet visiškai s v e i k a s ” (S.Šimaitis. **Ataskaita: Joniškio bažnyčia XVII a. Žemaičių vyskupijos vizitacijos aktuose, Kaunas-Joniškis, 1997, p.38.**) Nuo tada ir prasidėjo formuotis Barboros Žagarietės garbinimas. Iš Butlerių dvaro rūšio iškeltas ir bendrose kapinėse palaidotas jos kūnas išgulėjo ten maždaug šimtą metų. Per tą laiką nepaliaujamai sklido garsas apie jos dorybes ir gerus darbus liaudžiai, kuri ir pradėjo reikalauti didesnės pagarbos Barboros palaikams. Jau XVII a. pradžioje žmonės prašė bažnytinės vyriausybės, kad perkeltų jos karstą į bažnyčią - tinkamesnę jos garbei vietą. 1779 m. Barboros Žagarietės karstas perneštas į Senosios Žagarės bažnyčios kriptą. Visus nustebinio tai, kad ir po 100 metų jos kūnas tebebuvo sveikas. Apie įvykusius stebuklus paskelbta nemažai straipsnių, kuriuose be skaitumo ir kūno nedegumo bei prie jos kūno įvykusių stebuklų, būdavo pabrėžiamas šventumas, bet, nepaisant daugkartinių pranešimų, pavyzdžiui, vysk.Antano Sapiegos oficialus rašto šv.Tėvui apie stebuklingus pagijimus Barboros Žagarietės užtarimu ir daugelio kitų, Katalikų Bažnyčia iki šios dienos nėra paskelbusi jos nei palaimintąją, nei šventąją.

5. Barboros Žagarietės užtarimu nutikusių stebuklų užregistruota daugiau negu keturis šimtus. Jų žinoma nuo XVII a. vidurio bemaž lig mūsų dienų. Štai vienas iš paskutiniųjų - Alfonso Lažinsko sesers Sofijos Lažinskaitės 1942 m. sirgusios nepagydoma liga, kurios atsisakė net keli gydytojai, stebuklingas Barboros užtarimu pagijimas. Apie jį, žinoma, jokių oficialių, gydytojų ir kunigų parašais bei prisaikomis patvirtintų dokumentų nerasta, nes apie tokius pagijimus sovietmečiu net negalėjo būti jokių kalbų. Mūsų dienomis apie šį pagijimą liudija jos pažįstami ir ypatingai dar gyvas brolis pensininkas Alfonsas Lažinskas, daugelio vardu prašus kuo greičiau pradėti Barboros Žagarietės bylą ir savo bei kitų liudininkų parašais patvirtino tokį dokumentą. Reikia manyti, jog, nuo šios dienos oficialiai pradėjus Barboros Žagarietės beatifikacijos bylą ir apie tai paskelbus spaudoje, tokių paskutinių metu pagijimų gal atsiras daugiau ir naujesnių.

6. Barboros, taip mylėjusios vargšus, ligonius, užtardavusios baudžiauninkus ir dalijusios pavargėliams paskutinį duonos kąsnį, šventumo garsą ir jos motinos įskiepytą meilę Dievui, dorai ir tikėjimui dar labiau didina pati Žagarietės šeima. Mat, vienas Barboros Umiastauskaitės šeimos narių buvo jėzuitas, garsus pamokslininkas, miręs 1662 m. (Z.Ivinskis. **Rinktiniai raštai, Roma, 1987, IV t., p.641.**) Į benediktinių vienuolyną Kražuose (**prisiminkime, jog jaunystėje Barbora Žagarietė į benediktinių vienuolyną stojo Rygoje, bet išbuvo ten neilgai: dėl sveikatos ir dėl tėvo nepriėmimo**) pasuko jos giminaitės Elžbieta ir Emerciana Metilda Umiastauskaitės (S.Šimaitis **Senosios ir naujosios Žagarės istorijos simboliai. Šaltiniai ir jų tyrinėjimai. Žagarė, Vilnius, 1998, p.223.**) Pačios **Barboros Žagarietės** vienuolinio gyvenimo pažinimas turėjo įtakos jos šventumo patitimui.

(Nukelta į 2-ą psl.)

Senosios Žagarės bažnyčia

Kaunas, „Aušros“ 30-mečio minėjimui skirtas žodis

Atmintinųjų įvykių prisiminimas

kun. Kazimieras AMBRASAS SJ

LKB „Kronikų“ ir ypatingai „Aušros“ trisdešimtmečio akistatoje sveikinu visus, kurie mena tas dienas ir laikus, kai minėti pagrindinio leidinio sudarė tarsi pulsuojančią širdį sužeistame ir tebežalojančiame Lietuvos kūne, kurį tada draskė, griovė ir marino priešiškos Bažnyčios, tikėjimui ir Dievui sąlygos. Gera paminėti, dar geriau prisiminti ir neužmiršti tų drašijų ir pasiryžėlių žmonių pastangas, jų skirtą brangų laiką ir kasdienę riziką, kuri tykojo kiekvieno, kuris anuomet kokiu nors būdu prisidėjo prie tų pagrindinio leidinių gyvavimo. Tačiau neužtenka prisiminti tuos žmones, juos įvertinti ir deramai pagerbti. Mūsų dienomis būtina tą sunkiomis sąlygomis įgytą patirtį ir jos dvasią įdomiai ir patraukliai perteikti jaunajai kartai, kuri jau kur kas atitolo nuo tų siaubingų laikų.

Į Vincento kardinolo Sladkevičiaus muziejų (Kaunas, M. Valančiaus 6/14), iš mokyklų, bažnytkaimių, vienuolių ir mokyklų .š.m.kovo 18 d. susirinko keliasdešimt vyresnio amžiaus ir jaunesniųjų - moksleivių. Pasakojami leidėjų ir redaktorių įspūdžiai, kalba iš Lukšų atvažiavęs lietuvių kalbos mokytojas Vytautas Armonavičius, dabartinis Lukšų klebonas kunigas Gvidas Pušinaitis, pagrindinės literatūros Lietuvoje organizatorius ir svarbiausių „Kronikos“ ir „Aušros“ leidinių sumanytojas mūsų metropolitas arkivyskupas Sigitas Tamkevičius SJ ir kiti. Kalbama apie tuos laikus, kai minėti pagrindinio leidiniai buvo tarsi švyturys tamsioje priespaudos, politinio smurto naktėje, kai buvo nepasitikima žmonėmis, kai vieni kitus išdavinėjo ir kiršino, kai siautė

priešiškos Bažnyčios, tikėjimui ir Dievui pavojingos jėgos.

Gera paminėti, dar geriau prisiminti ir neužmiršti tų drašijų ir pasiryžėlių žmonių pastangas, jų skirtą brangų laiką ir kasdienę riziką, kuri tykojo kiekvieno, kuris anuomet kokiu nors būdu prisidėjo prie tų pagrindinio leidinių gyvavimo. Mūsų dienomis būtina tą sunkiomis sąlygomis įgytą patirtį ir jos dvasią įdomiai ir patraukliai perteikti jaunajai kartai, kuri jau atitolo nuo tų siaubingų laikų. Daugelis iš jų nebežino nei reikšmės, nei kainos, kuria buvo laimėta laisvė ir mūsų turima, dažnai iškraipoma ir klaidingai suprantama, dar prasčiau išnaudojama laisvė ir demokratija. Reikėtų su nedidele dviejų trijų žmonių grupe tokius ir panašius, gal net su prasmingomis programomis ir su vienu kitu dainininku ar

atlikėju, ypač su gerais kalbėtojais, rengti ne tik kasmetinius susitikimus šiame muziejuje ar kitame gerus prisiminimus turinčiame pastate, bet taip pat parapijose, aukštosiose ir vidurinėse mokyklose, koledžuose ir organizacijose, sakysime, skautų, ateitininkų, ir kitose įstaigose kalbėtų ir akivaizdžiai pasakotų tie žmonės, kurie, nepaisydami suėmimų ir tardymų, kalėjimų ir gulagų baimės, žiaurumų ir prievartos grėsmės, rašė ir taisė straipsnius, redagavo ir spausdino, platino pavojingomis sąlygomis. Jei šie minėjimai nebus plačiai garsinami per TV, spaudą, radiją (ypač per „Marijos radiją“), parapijose, mokyklose, slaugos namuose, klubuose, universitetuose, kariuomenėje ir plačioje visuomenėje, ši prasminga kova, knygnešių galdynė liks legendą, mažai turės vaisių. Gal vėl iš naujo, kaip, sakysime, „Baltijos kelią“, atgaivinti panašų katalikišką leidinį, kuris savo dvasia, nepaisydamas jokių apribojimų ir cenzūrų, pasakytų tiesų, reikalingą Bažnyčios ir tikėjimo žodį tikintiesiems ir netikintiesiems.

(Atkelta iš 1-o psl.)

7. Paskelbimas Barborą Žagarietę palaimintą ir šventąją nebūtų koks nors naujas dalykas, bet tiksliai daugelio kelių šimtmečių Bažnyčios atstovų ir pasauliečių mėginimų bei pastangų pelnytą apvainikavimą.

8. Paskelbus Barborą Žagarietę palaimintą ir šventąją, būtų ne tik ištaisyta pernelyg didelė gaisris ir žala Lietuvai, susidariusi dėl sunkių istorinių kontrreformacijos, švedų okupacijos, carinės valdžios, o paskui per penkiasdešimt metų sovietinės valdžios brutaliųjų ir klastingų veiksmų. Jie visai trukdė Barboros Žagarietės kulto platinimą, kuris pasiekė pačią viršūnę, kai Barboros Žagarietės kūnas, 1963.05.10 slapčiomis buvo išgabentas iš Žagarės ir, pradėtas sovietinių specialistų tyrinėti, visiškai dingo, o dokumentai ir visas įvykis, nors ir labai buvo stengtasi sužinoti, nesurasti. Dingimo mįslė neatpėta ir iš to meto likusių gyvų valdžios atstovų itin slepiama.

9. Mokslininkų nustatyta, jog Barboros Žagarietės gyvenimas ir jos šventumo garso pradžia liaudyje sutampa su jėzuitų veiklos Latvijoje, Žemaitijoje ir pačioje Žagarėje pradžia. Žemaičių vyskupijos vyskupai: Jurgis ir Antanas Tiškevičiai, Kazimieras Pacas, Steponas Giedraitis, Juozapas Arnulpas Giedraitis, Motiejus Valančius, Mečislovas Leonardas Paliulionis ir Žemaičių vyskupijos valdytojas vyskupas Aleksandras Beresnevičius palaikė šio krašto meilę Barborai Žagarietei. Mūsų dienomis ir

Barboros Žagarietės oficialus bylos paskelbimas Šiaulių katedroje

Naujosios Žagarės bažnyčia

Telšių vyskupas vysk. Jonas Boruta SJ prisidėjo prie šių tyrinėjimų.

Tikėjimas Barboros Žagarietės šventumu reiškėsi individualiai - šokiadieniais ir poilsio dienomis, bendruomeniškai - švenčių ir atlaidų dienomis. Gausūs apėginiai papročiai buvo gilaus liaudies tikėjimo Barboros Žagarietės šventumu išraiška. Tikėjimas, katalikiškosios kultūros puoselėjimas ir rūpestis švietimu Žagarėje pasėjo tikėjimo Barboros Žagarietės šventumu sėklą tarp vietos gyventojų, moksleivių ir jaunimo, kuris ypač prieš egzaminus lankydavo jos palaikus ir prie jos

melsdavosi. Žiemgalos liaudyje paplitęs įsitikinimas Barboros Žagarietės šventumu ir Žemaičių Kalvarijos Kryžiaus kelias žymi šiaurinę katalikiškosios kultūros ribą, skiriančią šiaurės protestantiškąsias ir šiaurės rytų stačiatikiškąsias žemes. Šie veiksniai neprarado reikšmės nei carinės Rusijos, nei sovietinio buldozerinio ateizmo priespaudos metais. Šiandien, prieš penkiolika metų Lietuvai atgavus laisvę ir nepriklausomybę, Barboros Žagarietės garbinimo tradicija vėl iš naujo atgyja, kaip mūsų tautos istorijos, bažnytinės kultūros ir tikėjimo dalis. Todėl būtų gera, kad naujas mūsų tautai dvasinis akstinas būtų jos beatifikacija. Juk Bažnyčiai visada, ypač šiais laikais *reikia*

šventųjų - šventųjų, kurie, Jono Pauliaus II žodžiaisariant, niekada nepasensta ir netampa „atgyvenomis“, jie yra nuolatiniai Bažnyčios jaunystės liudininkai (žr. *Homilia Lisieux, 1980.06.02*). „Šventumas yra pagrindinė prielaida ir sąlyga, kad Bažnyčia galėtų įgyvendinti išganotojos uždavinį“ (*Christifideles laici, 17*). Tuo labiau šitai svarbu Lietuvai, kuri 50 metų kentusi priespaudą, prievartą ir nelygiuose mūšiuose dėl tikėjimo ir laisvės netekusi ketvirčio milijono žmonių, dar labai sunkiai žengia atsivertimo keliu. Todėl toks didvyriško skaistybės gynimo pavyzdys, kurį parodė Barbora, būtų kaip naujas ir ryškus švyturys dažnai praradusiems skaistybės supratimą mūsų vaikams ir jaunimui. Barbora Žagarietė padėtų mūsų tautai per Mariją išmelti iš savo Sūnaus Jėzaus Kristaus daug malonių, kad per šitiek metų gelbėjusi varganą žmogų iš negandų, ir dabar pagelbėtų mūsų žmonėms priartėti prie Bažnyčios skelbiamų tiesų, pajusti skaistybės reikšmę, subrandintų žmonių širdyse gilesnę pasitikėjimą ir sužadintų ryžtą siekti šventumo, kurio taip šiandien trūksta visame pasaulyje. Patyrusius kokias nors malones - atgavus sveikatą, sielos pastiprinimą,

pagijimą, kitas gautąsias dovanas (pagalbą per egzaminus, gautus aiškius ir akivaizdžius ženklus, nelaimės, grėsmės akistatoje ar pan.) per Barboros Žagarietės užtarimą pasveikusius, net apie mirusiuosius, prašome pranešti tokiu adresu: Šiaulių vyskupijos kurija Barboros Žagarietės byla LT - 76294, Šiauliai, Žvejų skg. 2 Tel. (41) 52 11 12 el. paštas s.kurija@takas.lt

Malda išmelti Barborai Žagarietei palaimintosios vainiką

Viešpatie, į savo dangiškąsias buveines pasikvietęs daugybę savo dorybėmis nusipelnusių vyrų ir moterų, vaikų ir jaunoolių, smukusios doros laikų akistatoje leisk mūsų tautai sulaukti dėl skaistybės savo gyvybę paaukojusiai BARBORAI ŽAGARIETEI palaimintosios vainiko, kad ji būtų mūsų vaikams ir jaunimui akivaizdus pavyzdys, jog skaistybė ir nūnai nepraradusi savo vertės ir kad ją ginti verta ir būtina nuo mažų dienų nuo visokių dorovinių nuodų ir žalingų ipročių. Išklausk, Gerasis Tėve, per savo Sūnaus kančią, per Mergelės Marijos rankas ir mūsų maldas, kad Lietuva per palaimintųjų ir šventųjų nuopelnus vėlai atgautų garbingą Marijos Žemės vardą. To prašome Jėzaus Kristaus, Dievo Motinos užtarimo, visų palaimintųjų, šventųjų ir visų garbingųjų Dangaus dvasių paramos.

Žilosios senovės ir mūsų dienų vaidilutės

Jei kas yra daugiau keliavęs po Lietuvą, be abejojimo, žino, kad ne vienoje vietoje dar ligi šių dienų yra užsilikę vietovardžiai, vadinamų **Alka**, **Alkaviete**, **Alkos kalnu**, **Žodis alkas**, **elkas** - reiškia šventą vietą. Tokiomis šventomis vietomis vadinami ne tik kalnai, bet kartais ir pieva, laukas, ežero iškyšulys, sala, viensėdis, kaimas, senkapis. Daugiausia jų užtinkama Žemaitijoje, mažiau Vakarų Lietuvoje, ir visai nedaug Rytų Lietuvoje. Latvijoje jie vadinami **Elka kalni**. Tai aukų vieta, kur įvairiomis progomis būdavo aukojamos su senovės lietuvių religijos, ypač su mirusiųjų kultu susijusios aukos. Krikščionybėi įsigalėjus, tokios vietos greitai pradėjo nykti ir dažniausiai liko tik vietovardis. **Alkose** - šventuose miškuose - tiek istoriniai šaltiniai, tiek ir senų žmonių prisiminimai

(Nukelta į 8-ą psl.)

TĖVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 9376 7355.

Published by the Australian Lithuanian Catholic Federation
LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ
FEDERACIJA

Redaktorė Marija Geštautienė, email: mgestautas@hotmail.com
Prenumeratos kaina metams Australijoje \$45 dol., Europoje ir Amerikoje paprastu ir oro paštu \$90 Aust. dolerių. Atskiras numeris \$1-50. Skelbimai už skilties vieną cm. \$3. Užuojautos ir padėkos nuo \$20. Nuolatiniam skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimu ir pasirašytų straipsnių turinį neatsakome. Redakcija korespondencijas trumpina ir taiso savo nuožiūra.

Europiečiai

Europos žemyne gyvena apie 50 mln. žmonių su jų fizine ir dvasine savybėmis, kurios juos charakterizuoja kaip atskirą rasę. Tai europiečiai.

Bendras europiečių bruožas - baltaodžiai. Šiaurės žemyne jie šviesia-plaukiai, mėlynakiai. Einant į pietus plaukai ir akys tamsėja. Yra ir kitų fizinių charakteristikų. Tik jos ne tiek svarbios, kaip europiečių dvasinės-protinės savybės, padėjusios išvystyti darbartinę pasaulio civilizaciją. Europiečiai sugeba įsivaizduoti ką nors nesamo ir paversti jį realiu. Dėl to beveik visus išradimus yra padarę europiečiai. Užtenka žvilgteltėti į Nobelio premijų laureatus, kurių tarpe retai rasime kitų rasių premijų laimėtojus. Geltonoji rasė yra irgi gabi. Bet ne tiek išradimams jų kopijavimui. Neretai jie tas kopijas dar ir patobulina.

Išradę garų varomą motorą, europiečiai jį panaudojo traukiniams ir laivams, kurie palengvino susisiekimą su tolimomis Azijos ir Afrikos šalimis. Anglai,

dr. Jonas KUNCA, M.D.

prancūzai, ispanai, portugalai ir olandai nesunkiai užėmė svetimas teritorijas užjūriuose ir ten įsteigė savo kolonijas. Kai kurios iš jų buvo itin didelės, kaip Indija, kurią užvaldė anglai. Kolonizatoriams rūpėjo ne tiek kultūros ar krikščionybės skleidimas, kiek pasipelnymas. Iš kolonijų europiečiai gaudavo jiems reikalingų žaliavų, o ten pelningai pardavinėdavo savo gaminius. Aišku, kad kolonializmas buvo labai naudingas kolonizatoriams. Bet, iš dalies, jis supažindino ir atsilikusias tautas su europiečių civilizacija.

3 Pasibaigus Antram pasauliniam karui, 1945 m., europiečiai buvo priversti pasitraukti iš kolonijų, kurios tapo nepriklausomos. Prasidėjo nacionalinių valstybių epocha, kuri tebesitęsia iki dabar. JTO turi bene 170 narių po subyrėjimo paskutinės imperijos-Sovietų Sąjungos.

Gera, kad kiekviena tauta dabar gali tvarkytis kaip ji nori. Tik čia atsirado nauja problema. Buvusios kolonijos, dabar nepriklausomos valstybės, nesugeba tinkamai administruotis ir progresuoti. Neišnaudoja jos racionaliai turimų galimybių. Valdžija korupcija praturtina tik valdantį sluoksnį, o gyventojus nuskurdina. Šie ieško išeities ir veržiasi į, jų nuomone, turtingąją Europą. Ypač nelegalūs imigrantai mėgsta keliauti į Vokietiją, Angliją ir Prancūziją. Skaičiuojama, kad afrikiečių ir Vidurio Rytų imigrantų skaičius V. Europoje siekia apie 20 mln. Ten jie turi savo uždaras bendruomenes, šventyklas ir papročius. musulmonų moterys vaikšto po Paryžiaus ir Londono gatves apšvičiosios tamsiu audeklų kūną, galvą net ir veidą su

akims tik paliktu plyšeliu. Taip apmąstęs mergaites jie bandė siūsti į prancūzų mokyklas, kol valdžia išleido įstatymą draudžiantį tokią praktiką. musulmonai ėmė protestuoti dėl tokio "laisvės" suvaržymo. Londone jau šiame krašte gimę imigrantai susprogdino požeminių traukinių tinklą. Kontroliuoti Anglijoje apsigyvenusius 5 milijonus musulmonų yra didelė problema. Prancūzų valdžia teikia subsidijas ir paramą daugiau vaikų šeimoms. Afrikiečiai jų turi po 5 ar net 10. Iš gaunamos pašalpos jie gali turtingai pragyventi. Taigi, tėvai neina dirbti.

Toks aukštas imigrantų gimstamumas prives prie neproporcingo jų mažumos augimo ir Vakarų Europos kultūros smukimo. Tai rimta ateities problema!

Rytų ir Vidurio Europa iki šiol nelegalių imigrantų antplūdžio išvengė dėl geležinės uždangos ir žemesnio gyvenimo lygio. Bet gerėjant ekonomikai, padėtis gali keistis. Laikas gal bent tą žemyno dali apsaugos nuo panašaus likimo.

Betgi efektyvi Europos sienų kontrolė yra įmanoma tik veikiant visoms šalims kartu. Dėl to ES yra ne prabanga, bet būtinybė.

PILIE TINIO PASIREIŠKIMO VIRŠŪNĖ

Edmundas SIMANAITIS

Rugsėjo 4 d. Vilniuje vykusios mokslinės konferencijos pranešėjas, solidų patyrimą turintis teisininkas Vytautas Zabiela kalbėjo, kad Tarptautinis Vilniaus visuomeninis tribunolas savo nuosprendžiu nustatė, jog "komunizmo doktrinos pagimdyti komunistiniai režimai, jų komunistinės partijos su represiniais organais padarė didelį nusikaltimą - išžudydami apie 100 mln. žmonių. Tai didžiausia pasaulio žmonijos istorijoje tragedija."

Taigi, demokratijos pasaulyje, kuriame vyruoja Dekalogo pagrindus susiformavusios moralės normos, neturėtų būti abejonių, kad šios siaubingos žmonija ištikusios tragedijos nutylėjimas tampa ne tik kad nesuprantamas, nepateisinamas, bet ir griaua tarptautinio teisingumo pamatus.

V.Zabiela kalbėjo, kad "Tribunolo procesą reikia suprasti kaip tarptautinės pilietinės visuomenės pasireiškimo formą, analizuojančią tarptautinį visuomenės reiškinį (komunizmo doktriną ir komunistinių režimų komunistų partijų padarytus nusikaltimus) ir ginančią visuomenės interesą. Tai pilietiško pasireiškimo viršūnė."

Dažnokai bendraudamas su bolševizmo represijas patyrusiais žmonėmis, įsitikinau, kad dauguma tokio likimo bendrapiliečių iš nežinojimo ar dėl kitų priežasčių vengia remtis Vilniaus Tribunolo nuosprendžiu, spręsdami savo reikalus teismuose, valdžios įstaigose, kalbėdami konferencijose, susirinkimuose ir kitur. Daroma didelė klaida, kai vengiama parodyti pilietinę poziciją.

Pakanka paminėti vieną iš itin svarbių sąvokų - kolaboravimo apibrėžimą. Ji aprėpia "iš kolaborantų sudarytos marionetinės vyriausybės, centrinės

ir vietinės valdžios pareigūnus, valdininkus, tarnautojus, prievarta vertusius piliečius paklusti okupantų politinei valiai. Kolaboravimas turi tris aspektus: teisinį, politinį ir moralinį. Teisinis aspektas - tai kolaboranto veikla prieš savo valstybę, už kurią atsiranda baudžiamoji atsakomybė. Politinis aspektas - tai kolaboranto sąmoningas, savanaudiškas dėl politinių, ekonominių ar ideologinių sumetimų, siekis įgyvendinti savo tikslus okupanto pagalba. Moralinis aspektas - tai kolaboranto veiksmai siekiant pateisinti okupaciją."

Teisinių nuostata bus kitokia - nepripažinti visuomeninio Tribunolo nuosprendžio mėginant tai pagrįsti, neva, dokumentas neturi juridinės galios. Argumentas niekinis ir tik laikinas. Įstatymai plaukia iš visuomenės moralės ir paprotinės teisės ir niekada neturi jai prieštarauti. Kai renkamosios valdžios institucijos Seimas, Vyriausybė nepasirūpina laiku sureguliuoti esminius nacionalinės teisės reikalus, to imasi visuomeninės organizacijos. Teisus buvo garbusis teisininkas V.Zabiela, sakdamas, kad tokia veikla yra pilietiško pasireiškimo viršūnė. Paskiri sąmoningi piliečiai turėtų visais įmanomais atvejais remtis Vilniaus Tribunolo nuosprendžiu. Tai niekada neturėtų būti vertinama kaip teisinis nihilizmas, o kaip tikslingai orientuota pilietinė iniciatyva, verčianti reaguoti į keliamą problemą, demokratiškai išrinktą parlamentą.

Kita vertus, naudinga žinoti, kad Vilniaus Tribunolo darbe dalyvavo teisininkai-mokslininkai ir praktikai, istorikai. Teisėjų kolegija buvo sudaryta iš septynių narių: Kanados, Vokietijos, Rumunijos, Ukrainos, Lietuvos, Latvijos atstovų. Tarpe jų - trys mokslo daktarai, profesorius, du advokatai ir Ukrainos Parlamento narys. Taigi, pradžiamokslų apsišaukėli

avantiūristų, prieš televizijos kamera keletą sekundžių pamojuojančių juodojoje rinkoje įsigyto aukštojo mokslo "diplomo" kopija Tribunole nebuvo, o ir būti negalėjo, nes kriminalinio pasaulio papročiai buvusiemis politiniams kaliniams ir sąmoningiems piliečiams nėra būdingi. O kai kuriuose iš Sovietijos narvo ištrūkusių valstybių parlamentuose, deja, pasitaiko. Gerokai apmaudu, kad taip atsitinka, formaliai žiūrint, rinkėjų valia, kuri, kai kada, lengvai nuperkama alumi, saldinais, sukutėmis ir kitokiais niekučiais...

Vilniaus Tribunolo proceso reikšmė neapsiriboja tik teisiniu aspektu. Proceso vaidmuo išskirtinai reikšmingas pilietine ir morale prasme. Tai garsus beldimasis ne tik į nacionalinės teisėdaros formuotojų sąžinę, bet, lygiai taip pat, ir į tarptautinį teisingumą, žinoma, pirmiausia, į Europos Sąjungos Temidę. Tribunolas įvardijo, kas įvykdė didžiausią žmonijos tragediją. Buvo atskleista ilgokai Vakarų pasaulio nutylima tiesa ir glaustu teisės žodžiu pasakyta, kad pasaulio visuomenė reikalauja istorinio teisingumo ir nori apsaugoti žmoniją nuo panašių tragedijų.

Tribunolo procese buvo nustatyta, jog komunizmo doktrina apie "proletariato diktatūrą" ir "klasių kovą" buvo nusikalstama, o komunistinių režimų komunistinės partijos buvo ne tik nusikalstamos, bet ir represinės organizacijos. Juk iš tiesų buvo vykdomas valstybinis teroras visose okupuotose šalyse. Iš to plaukia viena svarbi išvada -

Idomus straipsnis...

rusų kalboje apie SU-27, jo pilotą, kaip jam pasisekė, nes dėka Lietuvos išgarsėjo per visą Rusiją ir už jos ribų. Vietoje kazarmos, dabar gyvena prašmatniam viešbuty. O ir Lietuvai ne mažiau pasisekė - apie mažą Lietuvą net NATO šalys sužinos, kad tokia yra.

Italijos spaudoje ir TV nebuvo ne vieno žodžio apie sudužusį rusų naikintuvą. O ir kitų ES šalių spaudoje apie tai rašė labai nedaug.

Dar įdomesnė oficialioji NATO ir ES reakcija į šią Lietuvos oro erdvės pažeidimą bei žūlią Rusijos poziciją: iki šiol nebuvo jokios reakcijos. Kitaip sakant, rusai savo tikslą pasiekė: įrodė, kad bet kada gali skraidyti virš Lietuvos, gali reikšti bet kokias nepagrįstas pretenzijas Lietuvai ir net gali gąsdinti "nubausti" savo kaimynes.

Nei NATO, nei Europai tai visiškai nerūpi. Nekalbant jau apie niekam tikusią NATO reagavimo sistemą, senus amerikietiškus radarus Lietuvoje ir "pagyvenusius" Vietnamo karo laiku NATO lėktuvus Šiauliuose.

Ta proga prisiminiau vieną lenkišką anekdotą. Viename susitikime Putinas išsižioja ir praryja lenkų prezidentą Kwasniewski.

Šis iš pradžių labai išsigąsta, patėkęs į Putino pilvą, paskui apsidairo ir mato, kad ten yra ir daugiau žmonių: prancūzas Chirac, vokiečiai Schroeder ir italas Berlusconi. Kwasniewski pasisveikina ir klausia: "mane Putinas tik ką prarijo, o jūs kaip čia patekote?" O šie atsako: "sulindome pro kitą Putino galą".
Saulius Kačiulis

būdami ES piliečiais, kaip danai, kaip ispanai, britai, vokiečiai ir daugelis kitų tautų, negalime neturėti bendro juridinio pamato, kuris karo nusikaltimus, nusikaltimus žmoniškumui (genocido) leistų vertinti vienodai. Bet koks išskirtinumas reikštų drauge ir diskriminaciją, o šiai nėra vietos ES teisėtvarkoje.

35-tas Adelaidės Katalikių Moterų Draugijos „ŠIUPINYS“, kuris įvyko 2005.09.11.

Elena VARNIENĖ

Nuo seniausiųjų laikų karaliai ir didikai savo rūmuose turėdavo juokdarius, kurių pagrindinė pareiga buvo linksminti savo poną, neleisti jam pervargti, pakelti jam ūpą po sočių pietų. Juokdarys būdavo arti savo pono, iš tikro, prie pat jo kojų, tad gerai pažinojo jo būdą, ydas ir todėl gerai žinojo kaip jį pralinksinti.

Nuo seno žinom, kad juoktis yra sveika, todėl ir adelaidiškai gausiai renkasi į Katalikių Moterų Draugijos kasmetinius „Šiupinius“ tam, kad atsipalaiduoti. Žinom, bus iškeliamos mūsų bendruomenės ar net asmeninės ydos, bet mieliai klausomės ir net, entuziastingai plojam, lyg būtų ne mūsų akėjamos ydos!

Pati „Šiupinio“ pradžia - autentiškai pavadinta „Kavute“. Katalikių Moterų Draugijos valdyba - S. Vasiliauskienė, J. Nekrošienė, J. Vosylienė, S. Čiplienė ir U. Jucienė, kuri pavadavo T. Gasiūsiene - jau po posėdžio sėdi už stalo ir vaišiniasi kavute (labai svarbus valdybos darbo paskutinis punktas!) Jos visai natūraliai kalbasi, o mes kvatojamės, nors žinome, kad juokiamės patys iš savęs, nes kur yra skirtingos nuomonės ir atviras pasisakymas, - ten nėra konflikto. Girdėjosi publikos replikos, girdi: „jos tinka ir prie „tanciaus“ ir prie rožančiaus.“

Šis trumpas škiecas buvo parašytas dar 1976 m. Pr. Pusdešrio. Ar ne nuostabu, kad metai ne kiek nepakeičia žmogaus būdo ir jo ydų?.. O, tačiau, kitaip yra su mūsų gyvenimo aktualijomis. Tik porą metų vėliau to paties autorius parašyta „Invazija“, visai neteko savo svarbos šiais laikais,

„Kavutė“, kur vaidina visa Katalikių Moterų Draugijos valdyba.

tad, liko žiūrovų nesuprasta. Bendrai kalbant, apie pateiktas net septynias trumpas humoreskas, gal jos buvo ir per trupos tam, kad gerai įvertinti.

Kiek ilgesnė humoreska „Gimtadienis“: ponia (A. Stapleton), sužinojusi, kad atvyksta jos dvi draugės (G. Žilinskaitė ir G. O'Connell), pasišaukia tarnaitę (M. Pečiulienė) ir įsako jai meluoti, nes neturi kuo draugų vaišinti. „Pasakyk, kad šampanas taip puotojo, kad net butelis susprogo, kumpį kirmėlės suėdė, o virėja skarele apsigaubė ir į bažnyčią išskubėjo.“ Viskas buvo labai greit susakyta, o svečiai jau čia. Vargšė tarnaitė taip susijaudino, kad atbėgusi pertraukė viešnios jų pokalbį, pranešė: „Miela ponia, įvyko nelaimė - šampaną kirmėlės suėdė, kumpis apsigaubė skarele ir į bažnyčią išbėgo, o virėja puotojo, puotojo ir susprogo.“ M. Pečiulienės vaidybinis gabumas mes jau visi žinom, tačiau labai nustebino didelę

pažangą padariusios jaunosios artistės - A. Stapleton, G. Žilinskaitė ir G. O'Connell.

Vėliau sekė „Obuolys ir kriaušės“, kur abu scenos veteranai, gerai vaidindami, bandė išspręsti tėvo ir sūnaus problemas. Bet ir ši intermedija, kaip ir kitos, buvo per traumpa tam, kad gerai ją įsidėmėtume ir perprastume.

Pirmąją dalį „išgelbėjo“ Sietynas Kubilius, kuris tikrai meistriškai padeklamavo ištisą Maironio „Čičinską“. Žiūrovai, kvapą sulaukę, sekė kiekvieną jo žodį ir judesį! Tai tikrai aukštos klasės skaitovas ir mes labai džiaugiamės jį atgavę iš Brisbanės.

„Gimtadienis“ - tarnaitė (M. Pečiulienė), ponia (A. Stapleton), sėdi dvi draugės (G. Žilinskaitė ir G. O'Connell). (Nuotraukos Z. Vencienės.)

Sydnejaus padangėje...

„Dainos“ Choro Žinios

Dar tebe gyvename džiaugsmu ir dėkingumu Sydnejaus ir jo apylinkių tautiečiams bei jų draugams iš kitų bendruomenių, kurie savo gausiu atsilankymu parėmė ir moraliai ir materialiai „Dainos“ choro pastangas ruošiant šį neeilinį koncertą „Christmas in July“, kuris įvyko liepos 27 d., Lietuvių klube.

Kiek buvo įdėta darbo ruošiant tokį profesionalaus lygio koncertą, gali pasakyti tik pati dirigentė Birutė Aleknaite ir jos talkininkai, Garry Penhall ir Albina, iš kurių namų sklido keisti garsai vakarais, - tai nebuvo kokie ten pagėrimai, bet rimtos repetacijos jų namuose. Kiek iš mūsų sutiktų įsileisti į savo namus repetuoti?

*Jaunas lenkas muzikos studentas, Wojciech Wisniewski jau visi metai, pamėgęs lietuvių muziką ir dainas, po paskaitų, be vakarienišės, penktadieniais ateina padėti Birutei Aleknaitei repetacijose. Wojciech savo nuoširdumu ir talentu jau senai atpirko mums lenkų padarytas skriaudas. Jaunuolis kilęs iš neturtingos šeimos Lenkijoje, gilina studijas Muzikos Institute Sydnejuje. Už studijas turi užsimokėti pats. Jeigu atsiras mūsų bendruomenėje, kas norėtų jį paremti, būtume be galo dėkingi!

*Ateina greitai metų galas ir atsiskaitymas už pagalbą mūsų geradariams, ypatingai ruošiant „Christmas in July“ koncertą.

Atjausdami choristų pasiaukojimą per 50 metų chorą parėmė finansiniai: \$300 chorui ir našlaičių fondui Kazimieras Butkus. Janinos Kalgovienės dovana paleista į varžytines atnešė \$80. Koncerto metu prie bilieto aukėjo \$20 R. Zakarevičiai, \$15 S. Grybienė, po \$10 A. Pauliukonienė, Marina Cox ir Bronė Ropienė.

Savo talentu pasidalino su mumis Jadvyga Burokienė, kuri pavertė Lietuvių klubą į apledėjusią gryčią Kalėdų metu Lietuvoje. Savo gėrybes prie kavutės svečiams aukėjo Onutė Kapočenė OAM, C. Protienė, Elė Stasiūnaitienė, Onutė Dobbs ir sodybiečiai. Turtingai loterijai atnešusiai \$400 fantus aukėjo: Lithuanian Club, C. Protienė, N. Bučinskienė, J. Kalgovienė, M. Reisgienė, O. Kapočenė, L. Kramilienė, D. Ankienė ir A. Liutackienė.

*Atsiveikinimas su mūsų prakaitu ir aukomis pastatytu Lietuvių klube, „Dainos“ choras ruošia ne eilinio masto koncertą „Pavasario Aidai“ (Echoes of the spring), kuris įvyks spalio 16 d., sekmadienį klubo auditorijoje. Pradžią 2 val. p.p. Koncerto programa labai plati: mišrus ir pavieniai chorai. Klasikinė ir populiari muzika ir dainos - lietuvių, anglų, vokiečių ir italų kalbomis.

Stalus prašome rezervuoti, nes gali pritrūkti vietos.

Skambinti Danutei Ankienei tel. 9871 2524, Jadvygai Burokienei tel. 9522 8275 ir Antanui Kramiliui tel. 9727 3131.

*Sydnėjaus choras vėl gavo pakvietimą į tarptautinį muzikos festivalį liepos mėnesį 2006 metais Contonigros mieste Ispanijoje, 100 km į šiaurę nuo Barcelonos. Lietuviai ten palikę neabejotinai gražų įspūdį. Atsiųstoje programoje įdėta dvi lietuvių nuotraukos. Tautinių šokių grupė bešokanti ir lietuviškaitė su tautiniu kostiumu. Sąlygos: reikia savo pinigais nuvažiuoti. Pragyvenimas, vietinis transportas ir maistas bus rengėjų parūpintas. Įdomu pastebėti, kad 1983 metų šiuose festivaliuose dalyvavo 78 valstybės - jų tarpe ir Lietuva. Choro sekretorius padėjo už pakvietimą ir dėmesio atkreipimą Sydnejaus „Dainos“ chorui. Kažkas iš šio organizacinio komiteto yra mus girdėjęs.

*Susidėjus aplinkybėms, dėl kunigų išvykimo, atšaukiamos pamaldos Sydnejaus lietuviams spalio 16 d. ir spalio 30 d. Lietuviai kviečiami atsilankyti į australų mišias spalio 30 d., 10 val. ryto, Lidcombe ir po jų 11.30 val. vyksime į Lietuvos sekcijos kapus aplankyti ir pasimelsti už mūsų mirusiųs.

Po trumpos pertraukėlės, vėl trys trumpi scenos veikaliukai - „Pramonė“ (M. Pečiulienė, G. O'Connell, V. Straukas ir kt.), „Paskutinis prašymas“ (V. Nekrošius, A. Dainius, P. Kazla) bei „Asilas ir lakštingala“ (V. Opulskis, V. Straukas, G. Žilinskaitė). Kiek prisimenu, paskutiniai žodžiai buvo „...užtai tik asilas esi, kad jotų ant tavęs visi!“. Įdomų skaitinį „Trys Durne“ žemaitiškai perskaitė pats režisierius V. Opulskis.

Pabaigoje dainavo mūsų vyrai - „Lėk, žirgeli, vėju“ ir „Kur gimta padangė“, muz. A. Bražinsko, žodžiai St. Žilbino, ir, šiupiniui visą orumą davęs - mišrus choras, sudainavęs „Suktinį“ ir „Dar ne jok, dar sustok“, diriguojant ir akompanuojant J. Pociui. Nors ir puikiai buvo dainuota bei gražiai pasirodė, daugumos mūsų nuomonė buvo, kad choline muzika turi būti palikta iškilmingesnėms ir svarbesnėms progoms, o „Šiupiniui“, girdi, pakaktų ir kupletų ar šiaip dainelių, pritariant armonikai. Juk ir atėjome tik pasijuokti, o ne susikaupti!

Viską praleidus per estetinę prizmę, daug ką galėtume pasakyti, patarti, ar net pakeisti, bet puikiai žinome, kad reikalauti jau nieko negalime! Laikas brangus, o jėgos mažta, tad išties esame dėkingi mūsų Katalikių Moterų Draugijai už dideles pastangas, o režisieriui V. Opulskui už jo nuoširdų triūsą. Juokimės - ir toliau būsime sveiki!

*Artėjant mirusių dienai kviečiame aptvarkyti savo artimųjų kapus. Kapuose stovi mūsų jaunosios dienos pastatytas paminklas.

Tuo metu darbo ir pinigais aukėjo parapijiečiai, o likusią sumą, tuo laiku, padengė turtinga parapija. Šiandien parapija pinigų neturi, o paminklas kapuose verkiant reikia tvarkyti ir nudažyti. Paminklinę lentą sutiko atnaujinti Alfonsas Mikalauskas specialistas šioje srityje. Reikalingas dažytojas ir lėšos šiam darbui. Organizuojuame šiam darbui vajų. Kreipiamės į parapijiečius prisidėti savo, kad ir kuklia auka šio paminklo remontui. Būsime labai dėkingi. Skambinkite Antanui Kramiliui tel. 9727 3131.

*Lapkričio 20 d. lietuviams mišias aukos Sydnejaus Archivyskupas Kardinolas George Pell. Ruoškimės visi sutikti šį aukščiausią dvasiškį Australijoje. Giedos „Dainos“ choras vad. Birutei Aleknaitei, vargonuos dr. R. Zakarevičius. Po mišų bus suneštinė arbatėlė, susitikimas du kardinolu parapijos salėje. Bus suneštinės vaišės. Dėl informacijos skambinkite pirm. Danutei Ankienei tel. 98712524. Nelikime abejingi šiai progai. Visi dalyvaukime šiose pamaldose!

„Dainos“ korespondentas

ALB GEELONGO APYLINKĖS METINIS SUSIRINKIMAS

Nauja Geelongo Apylinkės Valdyba - (sėdi iš kairės) - Stasė Lipšienė - Etninių Grupių Tarybos atstovė, Stasys Šutas - pirmininkas, Genė Valaitienė - ūkvedė, (stovi iš kairės) - Otto Schrederis - narys, Kaja Starinskas - sekretorius, Vytautas Brener - vicepirmininkas ir Jonas Obeliūnas - išdininkas

Metinis susirinkimas įvyko sekmadienį, rugpjūčio 21d., 2 val p.p. Geelongo Lietuvių Namuose, Pettitt Park.

Susirinkimą pradėjo valdybos pirmininkas Stasys Šutas, pasveikindamas visus susirinkusius, kurių buvo 34. Į prezidiumą pakvietė pirmininkauti buvusį apylinkės valdybos pirmininką Otto Schrederį ir sekretoriauti Loreta Tiganį. Buvo perskaityta darbotvarkė, kuri buvo priimta ir patvirtinta.

Tylos minute buvo prisiminti ir pagerbti visi mirusieji bendruomenės nariai.

Praejusią metų metinio susirinkimo protokolą perskaitė sekretorė, kuris buvo priimtas ir patvirtintas.

Sekė pranešimai. Pirmininkas Stasys Šutas išsamiai pateikė praėjusių metų AV veiklą ir pranešė, kad dabartiniai Namai Geelongo miesto savivaldybės sutikus, bus išnuomuojami dar sekančioms trimis metams. Baigdamas, pirmininkas padėkojo visiems bendruomenės ir valdybos nariams už kruopštų darbą metų bėgyje.

Išdininko pranešimą padarė Jonas Obeliūnas, o revizijos komisijos pranešimą - Irena Luscombe. Irena pranešė, kad visų organizacijų kasos knygos patikrintos ir jos buvo vedamos tvarkingai.

Sporto klubo "VYTIS" pranešimą skaitė jos pirmininkas Alex Wiasak, kuriame paprašė bendruomenės narių, kad remtų klubo renginius. Nori sukaupti kuo daugiau lėšų dėl išvykos į sporto šventę, kuri įvyks šių metų gale, pirmą kartą Brisbanėje.

Stasė Lipšienė pateikė choro "VILTIS" ir lietuviškos radijo valandėlės ataskaitą. Tautinių šokių "Gegutė" ir "Linai" pranešimą pristatė vadovė Loreta Tigan. Senjorų skautų "Židinyš" pranešimą padarė tėvūnas s.Liudas Bungarda. Diskusijų dėl pranešimų nebuvo. Visi susirinkimo pranešimai buvo priimti ir patvirtinti.

Sekė naujos valdybos rinkimai. Buvo išrinkti ir pareigomis pasiskirstę sekančiai: Stasys Šutas - pirmininkas, Kaja Starinskas - sekretorius, Jonas Obeliūnas - išdininkas, Vytautas Brener - vicepirmininkas, Genė Valaitienė - ūkvedė. Kandidatais liko Stasė Lipšienė ir Otto Schrederis. Stasė sutiko lietuviams atstovauti Geelongo Etninių Grupių Taryboje, o Otto - atlikti Lietuvių namų priežiūrą bei remontą. Taip pat buvo pareikšta padėka ilgus metus ėjusiam buvusiam valdybos sekretoriui dr.Ted Reilly, kuris į valdybą nekandidavo.

Revizijos komisija sutiko pasilikti dar vienai kadencijai. Ją sudaro Irena Luscombe, Jūratė Reilly ir Dana Rafferty.

Pasibaigus diskusijoms bei pasiūlymams, pirmininkaujantis padėkojo visiems už bendradarbiavimą, palinkėjo sėkmės naujai valdybai ir, sugiedojus Tautos Himną, pakvietė visus diskusijoms prie praėjusiosios valdybos paruoštos kavutės su užkandžiais.

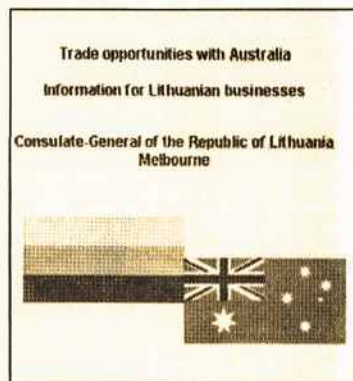
Valdybos pašto dėžutė: PO BOX 45, NORTH GEELONG VIC 32 K.Starinskas

Prekybos leidinio pristatymas

Lietuvos Respublikos Garbės generalinio konsulo Andriaus Žilinsko pakviesti š.m.rugsėjo 14d. įvairių profesijų žmonės susirinko į leidinio "Prekybos galimybės su Australija-informacija Lietuvos verslui" oficialų pristatymą. Leidinio tikslas-suteikti Lietuvos verslinkams daugiau informacijos apie Australijos rinką bei sudominti ir paskatinti eksportuoti.

Tarp dalyvavusiųjų buvo garbės svečiai: Viktorijos Universiteto profesorius R.Adams, Austrade national manager, Central & South East Europe, Ms.J.Ramsden, Australijos Baltijos prekybos rūmų prezidentas L.Žalkauskas, Melburno lietuvių, latvių ir estų bendruomenių pirmininkai. Įžanginį žodį tarė A. Žilinskas, primindamas ir paaškindamas, kad asmeniškai, kultūriniai, sportiniai, mokslo, švietimo ir humanitariniai santykiai tarp Lietuvos ir Australijos jau yra pakankamai stiprūs. Tačiau, prekyba tarp šių dviejų šalių dar yra tik pradinėje stadijoje.

A. Žilinskas pristatė Viktorijos universiteto studentą Algį Akstiną, atvykusį iš Lietuvos studijoms Magistro laipsniui (MBA) gauti. Jie kartu ir paruošė šį prekybinį leidinį.

Informacinis leidinys paruoštas elektroniniame formate, anglų kalba ir yra nemokamai siunčiamas gan gausiai į Lietuvos respublikos generalinį konsulatą Melburne besikreipiantiems Lietuvos verslinkams. Be to, jis yra pateiktas eksportą skatinančioms vyriausybinioms organizacijoms (Lietuvos Ekonominės Plėtros Agentūrai, Lietuvos Prekybos ir Amatų Rūmams ir t.t.) ir įvairioms verslo sritis jungiančioms asociacijoms Lietuvoje (Lietuvos Pramoninkų Konfederacijai, Aludarių Asociacijai, Lengvosios Pramonės Įmonių Asociacijai ir t.t.).

Algis Akstinas (kairėje), atsakingas už prekybos plėtros projektą Generaliniame konsulate ir Andrius Žilinskas, LR Garbės generalinis konsulas peržiūri prekybos leidinį.

Algis išsamiai supažindino visus svečius su leidinio medžiaga, pabrėždamas, kad prekyba tarp Australijos ir Lietuvos žymiai išaugo po 1999 metų, o ypač nuo 2002 metų. 2004

metų duomenimis, Lietuvos eksportas su Australija išaugo 39% (A\$12ml) palyginus su 2003 metų, o importas padidėjo daugiau nei 40% (A\$10ml). 2003 metais pagrindinės eksporto šalys buvo Vokietija, Latvija ir Rusija. O Rusija, Vokietija ir Italija buvo svarbiausios importo valstybės. Įvairūs elektros prietaisai yra pagrindinis Australijos eksportas į Lietuvą, o baldai tai svarbiausias importas į Australiją iš Lietuvos. Nepaisant augančių tarpusavio prekybos apimčių, remiantis DFAT duomenimis, Lietuva Australijos prekybos partnerių sąrašė pagal prekybos apimtį užima 100-ąją vietą. Lietuvos kaimynės Latvija ir Estija, su kuriomis yra įprasta lyginti ekonominius mūsų šalies pasiekimus, pagal tą patį rodiklį užėmė atitinkamai 121-ąją (12 mln. AUD) ir 108-ąją vietas (15,5 mln. AUD).

Australijos universitetai ir kokiais keliais mes galime praturtinti jų žinias apie Lietuvą.

Šalia šios pagrindinės temos, "Lithuanian Studies in Australia" knygoje bus daug žinių apie Lietuvą, Lietuvos istoriją, lietuvius Australijoje, emigrantų problemas ir svetimų kalbų mokymą.

Užtat ją turėtų įsigyti kiekviena lietuvių šeima - ne tik senesnieji atvykėliai, bet ir jų vaikai bei anūkai. Būtų gražu tokią knygą padovanoti savo vaikų mokyklai, parlament atstovams ir miesto bibliotekai.

Knygą leidžia Lietuvos Studijų Sambūris Tasmanijos universitete (LSS), PO Box 777, Sandy Bay, Tas. 7006.

Knygų rinkoje "Lithuanian Studies in Australia" kainuos \$29.95 + \$3.55 už persiuntimą.

Bet KNYGĄ GALIMA UŽSISAKYTI DABAR, ir gauti ją su 25% nuolaida. Užsisakantiems iš anksto "Lithuanian Studies in Australia", kainuos tik \$25 (įskaitant ir persiuntimo išlaidas). Šis 25% pagiginimas galios tik iki 2005 m. lapkričio 15 dienos.

Užsakymus ir užmokestį prašome siųsti Sambūrio adresu (PO Box 777, Sandy Bay, Tas. 7006)

Užsisakyti galima ir elektroniniu paštu (E-mail): A.Taskunas@utas.edu.au

GERA PROGA SUTAUPYTI 25%

Australijos valdžia išlaiko 38 universitetus, kurie veikia 150-tyje vietovių (campus) ir turi virš 700,000 studentų. Deja, liuanistika nėra dabar dėstoma nei vienoje iš šių aukštojo mokslo istaigų; niekur Australijos universitetuose nėra kursų ir apie Lietuvos istoriją bei kultūrą.

Būtų klaidinga manyti, kad Australijos lietuviai yra kokių nors būdu dėl to kalti. Atvirkščiai, pastarųjų 40 m. bėgyje, penkis kartus buvo bandyta įvesti Lietuvos studijas į Australijos universitetus, ir per tą laiką šio to pavyko atsiiekti.

Lapkričio mėnesyje pasirodys 200 puslapių knyga anglų kalba, "Lithuanian Studies in Australia". Joje autorius, dr. Algimantas Taškūnas, smulkiai aptars šitą klausimą ir, pasiremdamas mūsų praeities patyrimu, nurodys gaires ateičiai.

Tačiau nejaugi mes turime rūpintis Australijos universitetais? Ar čia iš viso yra taip svarbu, ar liuanistika yra dėstoma, ar nėra dėstoma, taip toli nuo Lietuvos, kažkokioje kengūrų žemėje?

Atsakymas aiškus: Taip, labai svarbu! - ir, mažiausiai, dėl dviejų priežasčių.

Visų pirma, Australijos universitetai ugdė šio krašto ateities inteligentus ir krašto vadovus. Jiems reikia suteikti progą bent truputį sužinoti apie Lietuvą ir lietuvius. Dar svarbiau yra, kad tokios jų žinios būtų teisingos, o ne "atvežtos" iš Maskvos.

Antra priežastis yra, kad Australijos universitetai "peni" žiniasklaidą, tai yra, kai vyksta kas naujo ar neįprasto, laikraščiai, Radijas ir TV dažnai prašo papildomos informacijos iš universitetų.

Panašiai atsitiko ir 1974 metais, kai Australijos vyriausybė pripažino, de jure, rusų valdžią Pabaltijos valstybėse. Žiniasklaida kreipėsi į universitetus ir rado Lietuvos "specialistą", teisės profesorių Roebuck. Šis pasisekė per ABC-TV, ryšium su Australijos pabaltiečių protestais. Prof. Roebuck neraudamas pripažino, kad jis komunistas, kad jis lankosi Sovietų Sąjungoje ir todėl savo akimis matė, kas ten tikrai dedasi. Anot ju, Australijos pabaltiečiai be reikalo bijojo komunistų. Neseniai grįžęs iš Lietuvos, Roebuck pats matė bažnyčias, pilnas žmonių. Ir nei vienas universitetas neturėjo kito Lietuvos istorijos "žinovo", kuris galėtų atremti prof. Roebuck'o tvirtinimus.

Tiesa, po pusantrų metų Australijos pabaltiečių intensyvios veiklos, tas pripažinimas buvo atšauktas. Tačiau lig toli "raudonasis" profesorius mums smarkiai apsunokino darbą, vis kišdamas koją.

Naujausioje savo knygoje dr. A. Taškūnas išdėstė, kaip veikia

Through thick and thin

Diamond duo: Anna and Frank Bartaska celebrated their 60th wedding anniversary recently. (Picture: Shawn Smits)

By Christine Hall

A DIAMOND is described as something precious, lasting and formed under great pressure.

The same could be said of the marriage of Gordon couple Anna and Frank Bartaska who celebrated their 60th anniversary recently.

Their relationship is as strong as ever and you could see from the sparkle in their eyes that they were excited about celebrating their diamond anniversary.

Both are Lithuanian and met in 1941 after having been forcibly transported to Germany to work as slave labour in a munitions factory.

Anna was 17 and Frank 24. She was made to work in the foundry, while he had to help make aircraft engines.

They were never alone together and barbed wire kept their barracks well apart, but the occasional exchange of a simple smile or a friendly wave gave each of them hope.

During the horrible times - for example when Anna was beaten by a guard for crying and refusing to eat when she saw pieces of dog and cat in the soup - it helped her to know Frank was somewhere nearby.

Their hope kept them going from 1941 to 1945. After they were liberated from the factory, they made their way with thousands of other displaced people to Bavaria.

There was no home to return to - Anna's parents had died during the war, and Lithuania had become a communist country.

Frank and Anna married in a simple ceremony at 11pm on a Friday, a few weeks after liberation.

There were no rings, no guests, no party. Yet each was such a great gift to the other that they remained happily together through all that came later - immigration to Australia, three children, eight

Young Frank and Anna.

grandchildren and eight great-grandchildren, and hard work in Canberra, Queensland and Sunshine (Victoria).

Then came 33 years in the home they built in Melton (Victoria) and now they are retired, living in Gordon (near Ballarat).

Sixty years together is quite an achievement.

Mr Bartaska summed up his approach to life as "to think, learn, pray and hope for a better future. God is with us always".

His wife said: "You can talk, fight - even swear at each other - but it all has to be based on love and respect for each other."

"When things go wrong, you start again. The secret of a happy marriage is to do things together."

Fairfax Community Newspaper

Onutė ir Pranas Bartaškos džiaugiasi savo gražiu jubiliejumi ir dėkoja visiems už dalyvavimą bei sveikinimus. Iškilmingoje šventėje dalyvavo trys jų dukters, anūakai, kaimynai, draugai ir vietiniai katalikai parapijiečiai bei kunigas. Taip pat buvo gauti sveikinimai iš tokių garbingų žmonių, kaip Karalienė Elzbieta II-troji, Governor General Michael Jeffery, Prime Minister John Howard, Labor Party leader Kim Beasley MP, Governor of Victoria John Landy, Premier of Victoria Steve Bracks, Catherine King Ballarat, Geoff Howard MLA Parliament of Victoria ir Australia Day Council of Victoria.

Savo palaiminimus ir sveikinimus siuntė - Bishop of Ballarat, Peter Connors, Rev. Michael O'Toole P.P., St. Patricks Parish of Gordon, Katalikių seselių vienuolynas iš Ballarat, vietinės Australia Post, Melton Council, Ballan Shire ir Ballan Pensininkų klubas.

Mus gražiai pasveikino Geelongo choro „Viltis“ - dainininkai ir dirigentė Aldona Scano. Reiškiamė nuoširdžią padėką Stasei Lipšienei už choro atvykimo organizavimą.

Pakalbėkime apie sveikatą...

Mityba sergant anemija

Sergančiųjų anemija (mažakraujyste) racione turi būti daržovių ir vaisių, kuriuose yra geležies - tai skatina kraujodaros procesą. Geležies ir druskų yra bulvėse, ropėse, svogūnuose, česnakuose, salotose, avių dribsniuose, agrastuose, žemuogete, vynuogėse. Be to, sveika valgyti produktus, kuriuose yra vitamino C ir B grupės vitaminų.

Citrinos su medumi gydo ir ramina. Jums reikės trijų citrinų ir 500 g medaus. Citrinas nuplaukite ir smulkiai supjaustykite, sumaišykite su medumi ir laikykite tamsioje 4 dienas. Vartokite po du valgomojus šaukštus prieš valgi, užsigerkite puše stiklinės šalto vandens. Šis mišinys skatina tulžies išsiskyrimą.

Sultys pagerina savijautą menstruacijų metu. Šviežiose sultyse yra daug vitaminų, geležies, vario, fosforo, kurie palankiai veikia medžiagų apykaitą, stiprina nervų sistemą, gerina kraujodarą. Rekomenduojama gerti ir pertražolių, agrastų bei moliūgų (pumpkin) sultys.

Skausmingų menstruacijų nemalonius pojūčius sušvelnina kalcio druskos. Apribojus valgomosios druskos kiekį, reikia valgyti kuo daugiau razinų, abrikosų, kopūstų, bulvių, baklažanų, žirnių, pupelių.

Insulto rizikos veiksniai

- **Arterinė hipertenzija.** Gydykite šią ligą kantriai ir planingai: reguliariai vartokite gydytojo paskirtus vaistus ir matuokite arterinį spaudimą - tai padeda sumažinti insulto išsivystymo tikimybę. Mažinkite spaudimą visais įmanomais būdais: liaukitės rūkė, laikykitės darbo ir poilsio režimo, dozuokite fizinį krūvį, nepiktnaudžiaukite sūriu maistu.

- **Cholesterolio kiekio perteklius organizme.** Cholesterolio kiekis gali būti padidėjęs net esant normaliam kūno svoriui. Norėdami išvengti cholesterolio pertekliaus, vietoje gyvulinių riebalų, stenkitės vartoti augalinius, valgykite daugiau šviežių daržovių, vaisių ir žuvies.

- **Rūkymas.** Kraujagyslėms kenkia ir aktyvus, ir pasyvus rūkymas. Žinokite, kad nėra nepavojingų nikotino dozių, "švelnių" cigarečių ir cigarų.

- **Hipodinamija.** Daugiau judėkite: vaikštinėkite, slidinėkite, važinėkite dviračiu, žaiskite judrius žaidimus.

- **Stresai.** Neigiamos emocijos skatina insulto vystymąsi. Išmokite džiaugtis gyvenimu, atsipalaiduoti, optimistiškai vertinti ateitį ir mažiau galvoti apie nemalonumus.

- **Oraliniai kontraceptikai.** Niekada nevertokite jų, nepsitarę su gydytoju.

- **Cukrinis diabetas.** Diabetas žaloja kraujagysles ir skatina insulto vystymąsi. Skrupulingai pildykite gydytojo nurodymus, vartokite vaistus, mažinančius cukraus kiekį kraujyje. Nesigydykite savarankiškai!

'Sieninis kalendorius'

"Džiugo" tunto sniego kelionė

...kaip smagu glautis prie sulipdyto Sniego Senio...

Melbourn "Džiugo" Tunto tuntininkės Danutės Lynkienės iniciatyva ir tuntininkės pavadotojo Rimo Strungos suorganizuota - kelionė įvyko rugsėjo 18-ą, sekmadienį. Ankstį rytą iš Lietuvių Namų išvažiavo autobusu 34 skautai su šeimomis bei draugais į sniego kalnus Mt. Buller.

Diena buvo labai graži ir saulėta, o sniego - kiek tik nori! Visas Mt. Buller kalnas pasipuošęs šviežiu sniegu. Skautai ir skautės, tėveliai bei draugai čiupo roges, slides, vieni net atsivežė didelį juodą plasmasinį gabalą ir smagiai čiupo iki sušilimo, sušlapimo! Kaip buvo smagu! Daugelis skautų/čių, žinodami, atsivežė rūbų pakaitą - teko persirengti net 3 ar 4 kartus.

O Sniego Senio statymas buvo jaunųjų pats smagiausias

užsiėmimas. Vieni statė, kiti - kas didžiausią ritino sniegą iš visų pusių! Pastebėta, kad skautai gimę Lietuvoje geriau patyrę, nežiūrint, kad Australijoje pirmą kartą dūko sniege! Ko gero, įgimtas sniego jausmas pašnabzdėjo...

Vėliau visi išsėjomės puikiose "Neringos klubo" patalpose, kur pietavome, žaidėme, skaitėme arba tiesiog snaudėme, išvargę nuo šėliojimo sniege. "Džiugo" tuntas širdingai dėkoja Neringos Klubui už suteiktą jaukią pastogę.

Visi linksmai praleidome dieną ir jau laukiame kitų metų sniego sezono!

Skautai ir skautės nuoširdžiai dėkoja savo vadovams už puikią kelionę - tris kart Valio! - Valio! - Valio! - ir, "Vis Budėkime!"

sesė Birutė

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

ŠOKAME JUMS - KVICIAME VISUS

Gintarellai
Malūnėlis
Gintaras
Šokdava

Šokame Jums
3 val p.p. sėstadienį spalio 15
Melbourno Lietuvių Namuose

Contact: Nerija 0438 876 893
or Nindra (03) 9857 8211
or Dona (03) 5941 1402

Visos Melbourno tautinių šokių grupės dabar turi naujus vadovus. Grupės renkasi kas savaitę ir mokoši gra*iai šokti.

Šeštadienį, spalio 15-ą, 3 val. p.p. įvyks ypatingas šokių koncertas. Dalyvaus visos šokių grupės, nuo mažiausių iki veteranų.

Mes labai vertinam, kad mus taip nuoširdžiai remia bendruomenė, ir norime pasidalyti mūsų darbais su jumis visais. Prašome kuo skaitlingiau dalyvauti ir paremti naujus vadovus. Įėjimas aukomis.

Bet tai dar ne viskas! Po koncerto, seks pasilinksminimas Jubiliejiniėje salėje, gros septynių žmonių orkestras, bus proga pašokti ir pabendrauti. Taip pat bus galima nusipirkti "gourmet hot dogs", kavos ir pyragų.

Negailėkite laiko, atvažiuokite visi, pasikvieskite draugus, tikrai nesigailėsite, ir labai smagiai praleisite šeštadienio popietę. Tai iki pasimatymo, laukiame ir Šokame Jums.

Dona Gaylard

Melbourno Lietuvių Katalikių Moterų Draugija

kviečia į popietę, kuri įvyks spalio 23 d., (sekmadienį, 1 val. p.p.).

Joje pranešimą skaitys dr. Kazys Zdanis.

Visas nares kviečiame gausiai dalyvauti!

Popietę baigsime kavute ir vaišėm.

Valdyba

Mūsų mielą, brangų
kunigą **JUOZĄ PETRAUSKĄ MIC,**

atšventusį Jo Kunigystės 50 metų jubiliejų Adelaidėje, nuoširdžiai sveikiname, linkėdami sveikatos ir gausių Dievo malonių Jo ateities dienose.

Katalikų Kultūros Draugija ir Parapijos Taryba, Sydnėjus

Padėka

Už gėlių puokštę, pinigines aukas
a.a. Karolio Prašmuto prisiminimui,
F. ir M. Sodaičiams ir Elenai Korsakaitei
- nuoširdžiai dėkoja Prašmutų šeima.

Padėka

Pereitais metais mane netikėtai buvo užklupę negalavimai, operacijos, įvairūs gydymai. Noriu padėkoti visai Melbourno ir Geelongo Lietuvių bendruomenei už Jūsų nuoširdžius linkėjimus, šypsenas, dovanas, gėles ir rūpestį manimi. Jūsų mintys ir ypač maldos palaikė mane ir davė daug stiprybės bei sveikatos. Ačiū, kad esu kartu su Jumis!

Su meile,
Virginia Laurinaitis

Aukos "Tėviškės Aidams"

I. Mackevičius - \$20.
T. Jurgelaitienė aukojo \$10
a.a. L. Sadausko atminimui.

Thank you Mrs. B. August for the gift of \$41.83 from the Estate of the late Stepas August. We appreciate your support for "Tėviškės Aidai".

Su geriausiais palinkėjimais kunigas Juozas Petraitis iš Adelaidės prisiuntė šv. Kazimiero parapijos metinę auką (finansinę paramą) \$500 "Tėviškės Aidams". AČIŪ šv. Kazimiero parapijai už dosnią auką ir gerus linkėjimus!

ALKF ir "TAidų" darbuotojai

Karolis Prašmutas

minint Jo 20-ąsias mirties metines

A.† A. Karolis Prašmutas priklausė Karių veteranų "Ramovė" organizacijai, buvo jos valdyboje, taip pat Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Vytenio Šaulių Kuopai, Melbourno Lietuvių Klubui - buvo jos valdyboje. Labai daug rūpinosi Lietuvių Namais - pirmaisiais Thornbury ir dabartiniiais North Melbourne, rinko aukas, daug darbo įdėjo padėdamas su remontu. Jam rūpėjo lietuviškas jaunimas, mūsų ateitis ir vis skatino bendruomenę remti jaunimą - dalyvauti jų renginiuose, remti vykstančius į Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresus - į Pietų Ameriką 1975 m., į Europą 1979m., į JAV ir Kanadą 1983 m. ir artėjantį VI Kongesą Australijoje 1987/1988 metais.

Karolis su žmona Morta 1980-aisiais metais

Sekmadienį, spalio 2-ą dieną, šv. Mišiomis prisimintas Karolis Prašmutas. Giesmes ir skaitymus atliko Prašmutų šeima ir artimieji.

Minint K. Pramutą, šeimos Tėvą ir Vyra, Lietuvių Klube pietus suruošė a.a. Karolio žmona Morta ir vaikai - Zita, Birutė ir Linas. Malda ir pokalbiais buvo paminėtas ženklus Karolio įnašas Melbourno Lietuvių bendruomenėje. Jo bei žmonos įdiegta visiems trims vaikams Lietuvai meilė, kurie, kiek laisvalaikis leidžia, nenuilstamai triūšia lietuviškoje kultūrinėje bei visuomeninėje veikloje: - t.y. choruose bei skautuose. (Zita vadovauja Parapijos chorui ir talkina "Džiugo" tuntui, Birutė Dainos Sambūryje išdirbo 27-erius metus, dirgavo Dainų Šventėje Lietuvoje ir dar atliko daugybę lietuviškų darbų A.L.Krašto Valdybose - iki pat mažiausių parodėlių/knygelių. Lietuvos Respublika jai suteikė aukštąjį apdovanojimą - Vyriausybė

įvertino Birutės Prašmutaitės veiklą puoselėjant lietuviybę tolimojoje Australijoje, apdovanodama Vyčio ordino, karininko kryžiumi. Linas, nuolatinis Lietuvių klubo narys ir dosnus parapijietis, jaunystėje vadovavo skautams Vyčiams.

Atminimo pietų metu, Karių - Ramovės ir Šaulių narių vardu žodį tarė Feliksas Sodaitis, prisimindamas Karolį - Jo kilnią asmenybę - ir kad derėjo ramovėnams/šauliams suruošti a.a. Karolio 20-ąsias mirties metines. Tik narių mažuma neleido visko atlikti kaip reikiant. Lieka tik gėlės ir nuoširdus žodis, perteikiantis Karolio nuolatinį rūpestį, kad gyvuotų Lietuvių Namai ir būtų tvirtos organizacijos, ir visi dirbtų mūsų ateičiai. Be abejo, liko tvirti įpėdiniai - lietuviškai ir krikščioniškai susipratę vaikai.

Dėkojame Dievui už Karolio buvimą mūsų tarpe - prisiminame, niekad neužmiršime ir meldžiame Jo užtarimo mums ir Prašmutų gražiai šeimynai.

B.Kymantienė

Kuo esi?

Jeigu esi lietuvis
Ir juo vadini
Neužmiršk, kad be lietuviško darbo
Išnyksi kaip rudens lapas be jokios
vilties.

Vienintelė garbė ir tikslas
Tavo išveivijos kelyje
Tu, kuo vadini
Visuomet turėk savo širdyje.

Žmogus nusižmogina save,
Nustodamas vadintis lietuviu
O tautos priešas džiaugias
Kad ne jis vienas, bet su juo ir tu.

Todėl pagalvok, kad esi lietuvis
Ir juo vadini, tad neužmiršk,
Kad be jaunimo ir jo lietuviškos
paskirties,
Išnyks tavo vardas, o Tauta bus be
Ateities.

K.Prašmutas

DLK Vytenio šaulių kopa 1980-ais metais.
Pirmas iš dešinės - Karolis Prašmutas.

Laiškas Redakcijai

Gerbiama Redaktore,

Dėkojame Jums ir Jūsų kolektyvui už įdomų laikraštį "Tėviškės Aidai".

Sūnus Paulius Beliauskis Jums siunčia pora straipsnelių, kuriuos parašė per atostogas.

ACIŪ, kad skatinate vaikus rašyti lietuviškai.

Us pagarba,
Regina Believskienė

Tenisas

Mano vardas Paulius. Aš lankau tenisą trečiadieniais po vieną valandą. Dabar mums yra atostogų programa. Atostogų klinika būna pirmadienį, antradienį ir trečiadienį, dvi valandas. Man patinka tenisas, nes aš jį gerai žaidžiu.

Iš visų žaidimų, kuriuos aš žaidžiau, pusę jų laimėjau. Aš noriu būti labai geras žaidėjas! Toks, kaip Lleyton Hewitt ir žaisti olimpijadoje už Australiją. Geras tenisininkas turi nepasiduoti, kaip aš!

Krepšinis

Aš lankau krepšinį, šeštadieniais einu į varžybas. Mūsų komanda pateko į finalą. Mes nesėkmingai pralaimėjome, nes vienas mūsų žaidėjas ginčijosi su teisėju, todėl gavo techninę baudą. Tai ir lėmė pralaimėjimą. Žaidėjas iš apmaudo net apsverkė. Geras krepšininkas turi būti stiprus!

Rašo Paulius Beliauskis, 11 metų

Lietuviška mokykla primena, kad ruošia Mokslo Metų Užbaigimo Koncertą jubiliejinėje salėje, Lietuvių Namuose, sekmadienį lapkričio 20 d. Jaunimėlis kviečia visus atsilankyti ir pasidžiaugti jų pasirodymais!

Barboros Žagarietės oficialus bylos paskelbimas Šiaulių katedroje

(Atkelta iš 2-o psl.)

liudija, kad senovėje žmonės degindavę jaučiomis, avinus, ožius ir kitus gyvulius. Su tokiomis vietomis susijusios mūsų žilos senovės šventos ugnies saugotojos, vestelės, vaidilutės. Daugelis senųjų religijų yra skyrę prie žynių, vaidilū mergaites šventai ugniai saugoti. Iš jų būdavo reikalaujama skaistybės. Nusikaltusios būdavo žiauriai baudžiamos - užkasamos į žemę gyvos, sugildinamos gyvatėmis ir pan. Tokią vaidilutę iš Palangos šventyklos, kaip liudija mūsų sakmės, pagrobęs mūsų kunigaikštis Kęstutis. Tačiau mūsų, lietuvių, sąmonėje, ypatingai mūsų liaudies dainose, pasakojimuose, legendose iš viso lietuvių mergaitė, moteris - grožio, skaistybės, šeimos židinio sargė, globėja. Ne tik ankstyvaisiais krikščionybės amžiais Agnė, Zuzana, Marija Goreti ir daug kitų, bet ir paskutiniaisiais laikais pagarsėjo nekaltybės gynėjos ir skaistumo didvyrės - dzūkė Danutė Burbaitė, kaunietė Elenutė Spirgevičiūtė ir daugelis kitų mergaitiškos nekaltybės gynėjų, kurių vardus nežino vienas Dievas.

Viena tokių - **Barbora Žagarietė**, kurios beatifikacijos byla oficialiai 2005.09.24 yra pradėta Šiaulių katedroje. Tai iš amžių glūdomos ištraukta, daugelio įvykių ir stebuklų apsupta Barbora Umiastauskaitė, gimusi 1628, žuvusi begindama nuo žiaurios tėvo savo nekaltybę 1648 metais. Garsas apie jos šventumą netyla jau ketvirtas amžius. Nepalyginsi tokių atvejų nemažai žinančius italus, ispanus, prancūzus, lenkus. Mūsų

krašte ne taip jau dažnas reiškinys, kai per tiek laiko kartojasi išgyjimai, atsivertimai, kitos per šios dvidešimtmetės mergaitės iš Kristaus išmaldžiamos malonės. Kaip reikia mūsų laikais tokių akivaizdžių ir įtikinamų pavyzdžių, kai dangaus tarpininkavimu išprašoma tiek gausių dovanų žmogaus kūnui ir sielai. Tačiau dar labiau reikalinga gyvų liudytojų, kad skaistybė, nekaltybė ir mūsų dora - nėra jokia atgyvena, ne koks nors užgaidus įsitikinimas ar ne gudrus akibrokštas. **Skaistybė - moralinė dorybė**, tvarkanti lytinių potraukių reiškimąsi pagal proto dėsnius. **Skaistybė** priklauso susivaldymo, santūros dorybei. Katalikų Bažnyčioje visiška skaistybė labai vertinama. Nuo pirmųjų krikščionybės amžių Bažnyčios tėvai ir teologai aukština skaistybę, sugretina ar net dar aukščiau iškelia ją už kankinystę. Šv. Jonas Aukšaburnis tobuloje skaistybėje gyvenančius lygino angelams, kurie, neturėdami kūno, neveda ir neteka. Gražu, kad gražioje, bet žmogaus nedorų darbų suterštoje žemėje atsiranda panašių j juos.

...Štai XVII a. antrajame dešimtmetyje garsioje Umiastauskų šeimoje augo vienturtė dukra Barbora. Nėra žinių apie jos motiną, kuri anksti mirė, palikusi mažą dukrelę pamotei. Kaip liudija kai kurie šaltiniai, antroji Umiastausko žmona buvo žiauri ir nedora. Despotiškos pamotės globoje

Sibiras amerikiečių akimis

(Tęsinys iš praeito numerio)

Irkutsk: „Epidemijos vaikai“

Krasnojarsk, Klestintis miestas

Niekas čia nebuvo pasiruošęs tokiai epidemijai. Gydytoja Aleksandra Denjak apie tai, ko gero, žino geriausiai nei kas kitas šiame sename milijoniniame mieste. Kai prieš devesius metus ŽIV infekuoti kūdikiai pasirodė jos skyriuke, visi buvo ištikti šoko. Tik viena A. Denjak buvo pasiryžusi dirbti su AIDS užkrėstais kūdikiais - nė vienas gydytojas ar medicinos sesuo nenorėjo imti ant rankų apkrėstų kūdikių. Gimdymo namų personalo darbuotojus ištiko panika. Kūdikius, net tuos, kurie buvo gimę vos prieš kelias valandas, siuntė į A. Denjak skyrių. Motinos paprastai atsisakydavo tokių vaikų, o vienas net buvo išmestas į šiukšlių konteinerį. Amerikiečių žurnalistų nuomone, sveikatos apsaugos sistema ne tik Irkutске, bet ir visoje Rusijoje aiškiai nepasiruošusi tokiai epidemijai - „nėra pinigų“. Kol kas gelbsti parama iš šalies. Katalikų Bažnyčia ir Amerikos Raudonasis Kryžius padeda Irkutsko medikams siųsdami humanitarinę pagalbą. O pravoslovų bažnyčia nedaro nieko: „Šie vaikai gimę nuodėmėje. Mes negalime jiems padėti“.

Kai šis straipsnis pasiekė Amerikos skaitytojus, Rų Kaizer ir Lų Perkins gavo daugybę savo tėvynainių laišku, kuriuose šie klausė, ar galima būtų perversi lėšų ar kaip kitaip padėti šioms vaikams. Deja, Rusijos vyriausybė draudžia tokioms įstaigoms kaip ligoninėms ar vaikų namams priimti pinigų iš užsienio. „Pagalba galima teikti tik per pripažintas organizacijas, tokias kaip Raudonasis Kryžius“.

Dalis Lietuvių kalbos pradinės klasės, Victorian School of Languages, iš kairės - mokytoja Aida Gogelytė, Viktorija Fedorko, Rokas Hackett, Kazytė Petrulytė, Benita Strazdauskaitė ir Judrina Kymantaitė.

Pamokos vyksta šeštadieniais, 9-12 val., Princes Hill SC, Carlton.

L. Perkins: „Aš buvau įsitikinęs, kad Krasnojarsk bus pati liūdniausia mūsų sustojimo vieta. Esu čia buvęs 1996 metais Rusijos prezidento rinkimines kampanijos metu. Miestas - tylus ir niūrus, viešbutis - tamsus ir atsiuodantis pelėsiams. Į susitikimą su tuometiniu kandidatu į prezidentus Gų Ziuganov prie Lenino paminklo susirinko minia senukų ir senučių, nešinių raudonomis vėliavomis. Krasnojarsk, kurį išvydau dabar, - tai naujas miestas su naujomis nuotakomis ir idėjomis. Miestas pilnas žmonių, vakarais didžiąją miesto aikštę, paverstą didžiule lauko kavine, užtvindo šeimos, jaunimas, studentija. Visur skamba muzika. Atrodo, kad kiekvienas čia puikiai leidžia laiką. Visa tai panašu į Italiją nei į Rusiją ir labai toli nuo blaesus ir niūrus sovietmečio epochos gatvių gyvenimo. Didžioji miesto dalis palieplanuota ir restauruota. Žmonės atrodo laimingi ir optimistiškai nusiteikę. Jie netgi šypsosi“.

R. Kaizer: „Laisva Krasnojarsko atmosfera - tai neįprastų vietinių politinių sąlygų atgarsis. Krasnojarsk krašto gubernatoriaus - generolas Lebed, to laikotarpio tautos didvyris, padėjęs nutraukti pirmąjį Čečėnijos karą ir nusprendęs tapti šio krašto gubernatoriumi tikėdamasis, jog tai bus jam tarsi atbramos taškas kovoje dėl prezidento posto.“

Stambiausi ekonominiai donoriai - didžiausia šiame krašte aliuminio gamykla ir stambiausia pasaulyje nikelio, vario ir platinos grupės metalų gamykla Norilске - priklauso Maskvos oligarchams, kurie didžiąją pelno dalį perveda į užsienio bankų sąskaitas.

Krasnojarsk, kaip ir kituose Sibiro miestuose, yra daugybė problemų: skylėtas biudžetas, gausybė nuostolių, bet užsidaryti nenorinčių įmonių, kylantis narkomanijos ir nusikalstamumo lygis. Tačiau čia viskas atrodo geriau nei kituose mūsų aplankytuose miestuose: geri keliai, išgražintas miesto veidas ir... fontanai. Europos ir Šiaurės Amerikos miestų architektai buvo sužavėti Piotr Pimaškov, Krasnojarsk mero, pasiekimais. Turėdamas silpnę fontanams, jų mieste įrengė net 101, tuo į gatves, bent jau trumpam vasaros sezonui, išviliodamas miestelėnus“.

(Bus daugiau)

jaunutei Barborai teko daug iškentėti. Būdamą nuo mažumės religinga, Barboros motina spėjo dukrelės sieloje įdiegti gilius pamaldumo daigus. Iki bažnyčios bemaž pusę kilometro Barbora dažnai eidavo keliais, o prieš „tabernakulį“ meldavosi iki užsimiršimo. Toks podukros gyvenimo būdas erzino kilmingą bajoraitę - jos pamotė, kuri nepakentė Barboros, įvairiai apkartindavo tylios ir pamaldžios mergaitės gyvenimą. Būdamą labai jautri, ji labai mylėjo vargšus, ligonius, užtarė baudžiauninkus, su pavargėliais dalijosi duonos kąsniu. Tikriausiai savo tokią geraširdiškumą Barbora turėjo slėpti nuo tėvo ir rūšiosios pamotės, nes toje šeimoje nebuvo krikščioniškų dorybių dvasios. Šitokioje aplinkoje brendo jos tauri asmenybė. Jaunoji Barbora iš palaido dvaro gyvenimo sūkurį mėgino išsiveržti: įstojo į benediktinų vienuoliją Ryoje, bet greičiausiai dėl silpnos sveikatos ir didelio šeimos pasipriešinimo netrukus turėjo grįžti į šeimą. Tikriausiai, kad būdamą turtingos šeimos gyvenimui ir grūdi nestokojo nei gerbėjų, nei kitų išmėginimų, bet daug ko po pusketvirto šimto metų negalime išsiaiškinti visų jos tykojusių pavoju, pasigėrėti didžiule jos kantrybe, nuolankumu ir krikščioniškąja ištvėrme. Galime tik priminti, kad Barboros gyvenimas truko neilgai: dvidešimtmetė, gelbdama savo garbę nuo nedoro tėvo, išsoko per langą iš antro aukšto. Suprantama, kad apie tokią atsitikimą anuomet nebuvo garšiai kalbama, tačiau tyliosios kankinės vardas, kaip matome iš oficialiai pradėtosios bylos, nebuvo ir

nėra užmirštas. Nuo dabar, nuo šios dienos prasideda antrasis jos atgimimas. Mes visi - šios istorinės dienos liudytojai. Prie šio proceso kiekvienas lietuvis ir ypatingai Šiaulių katedroje buvusieji savo malda, auka ir nuosirdžiu troškimu gali ir privalo prisidėti, kad ne tokios didelės mūsų tautos palaimintųjų ir šventųjų mūsų gretos pasipildytų nauju garbingu ir vertu vardu. Juk Bažnyčiai visada, ypač šiais laikais **reikia šventųjų** - šventųjų, kurie, Jono Pauliaus II žodžiais tariant, niekada nepasensta ir netampa „atgyvenomis“, jie yra nuolatiniai Bažnyčios jaunystės liudininkai (žr. Homilia Lisieux, 1980.06.02).

„Šventumas yra pagrindinė prielaida ir sąlyga, kad Bažnyčia galėtų įgyvendinti išganytojos uždavinį“ (Christifidėles laici, 17). Tuo labiau šitai svarbu Lietuvai, kuri 50 metų kentusi priešpaudą, prievartą ir nelygiuose mūsųose dėl tikėjimo ir laisvės netekusi ketvirčio milijono žmonių, dar labai sunkiai žengia atsivertimo keliu. Todėl toks didvyriško skaistybės gynimo pavyzdys, kurį parodė Barbora, būtų kaip naujas ir ryškus švyturys praradusiam skaistybės supratimą mūsų vaikams ir jaunimui. Tapusi palaimintąja ir šventąja Barbora Žagarietė dar daugiau padėtų mūsų tautai per Mariją išmesti iš savo Sūnaus Jėzaus Kristaus daug malonių. Ji per šitiek metų gelbėjusi varganą žmogų iš negandų, ir dabar dar daugiau pagelbėtų mūsų žmonėms priartėti prie Bažnyčios skelbiamų tiesų, pajusti šventą skaistybės reikšmę, subrandintų žmonių širdyse gilesnį pasitikėjimą ir sužadintų ryžtą siekti šventumo, kurio taip šiandien trūksta hedonizmo apimtame pasaulyje.